

ΑΠΟΨΕΙΣ

Γράφει η Δέσποινα Μπαχά → despina.bahas@kosmos.com.au

Η Επικαιρότητα του Στράτη Μυριβήλη

ΣΗΜΕΡΑ που οι ανθρωποκτόνοι πόλεμοι απειλούν να εξαφανίσουν την Ειρήνη στον κόσμο και που στη Μέση Ανατολή το έγκλημα πολέμου τείνει να εξαφανίσει από προσώπου Γης το λαό της Γάζας και που η Τουρκία με την ισχύ των όπλων κατέλαβε το Βόρειο τμήμα της Κύπρου και απειλεί την Ελλάδα με πόλεμο για να της αποσπάσει μέρος των χωρικών μας υδάτων, ποιος δεν θυμάται τον αντιμilitarιστή Στράτη Μυριβήλη; Συμπληρώθηκαν 51 χρόνια από το θάνατο του Στράτη Μυριβήλη, του πεζογράφου και ποιητή που σημάδεψε βαθιά την κοινωνική και πνευματική ζωή της Πατρίδας μας. Ο πολυγραφότατος αιγαιοπελαγίτης συγγραφέας και από τους ξεχωριστούς στα Ελληνικά Γράμματα είναι ένας από τους κυριότερους εκπροσώπους της γενιάς του '30, αντιμilitarιστής πατριώτης και λυρικός πεζογράφος του Αιγαίου, ένας «αδιάλλακτος της λογοτεχνίας», που η λογοτεχνική του πορεία ήταν μια συνεχής αναζήτηση της ελληνικότητας. Και αναμφίβολα το αντιπολεμικό του κήρυγμα μέσα από τα έργα του είναι περισσότερο επίκαιρο σήμερα από ότι στην εποχή του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, γιατί σήμερα ακριβώς γίνεται ολοφάνερη η ανάγκη της Ειρήνης, της Ανθρωπιάς και της Ομαλής Συμβίωσης των Λαών. Και ο Στράτης Μυριβήλης είναι ο πιο αυθεντικός να στηλιτεύει τον παραλογισμό του πολέμου, γιατί ανήκει σε μια γενιά που γνώρισε όλα τα ζοφερά του πολέμου της Πατρίδας μας.

Η ΓΕΝΙΑ του '30 είχε την ατυχία να ζήσει απανωτά στο διάβα της όλα τα ζοφερά του περασμένου αιώνα. Μέσα στη φωτιά των Βαλκανικών Πολέμων ο Μυριβήλης το 1912 στρατεύεται εθελοντής και παίρνει μέρος και στους δυο Βαλκανικούς Πολέμους, όπου και τραυματίζεται το 1913 στη μάχη του Κιλκίς. Στα γεννοφάσκια της και η Μικρασιατική Καταστροφή και η ατέλειωτη τραγική θεωρία των προσφύγων από τις χαμένες πατρίδες, για να ζήσει ο Μυριβήλης από κοντά το προσφυγικό κύμα από τη Μικρασία. Ανήκει στη γενιά εκείνη που πολέμησε για την ανόρθωση του Ελληνισμού κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους, που παρακολούθησε με πόνο τη Μικρασιατική Καταστροφή και την κατάρρευση της Μεγάλης Ιδέας. Γι' αυτό ο Μυριβήλης μαθητής ακόμη, με το κτρινωμένο δάχτυλό του πάνω στον ανοιγμένο ελληνικό χάρτη, έκανε περιπάτους πάνω στα Βαλκάνια, Μικρασία και μέσα στις ελληνικές θάλασσες, περιπάτους αντάξιους της Μεγάλης Ιδέας. Γι' αυτό το έργο του Μυριβήλη μελετήθηκε εκτενώς από την κριτική και τοποθετήθηκε κυρίως στο πλαίσιο του πολεμικού μυθιστορήματος και της γενιάς του '30.

Η ΓΕΝΙΑ του '30 είχε την ατυχία να ζήσει απανωτά στο διάβα της όλα τα ζοφερά του περασμένου αιώνα.

Ο ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΥΡΙΒΗΛΗΣ έγραψε αρκετά έργα. Το έργο όμως που συμπληρώνει τη συγγραφική του προσωπικότητα είναι το μυθιστόρημα «Η Δασκάλα με τα χρυσά μάτια». Ένα έργο καθαρά αντιπολεμικό, που αγαπήθηκε και διαβάστηκε με λαιμαργία από το πλατύ κοινό και κατατάχθηκε στο πάνθεο των μεγάλων κινηματογραφικών επιτυχιών. Το έργο αυτό αντανακλά ένα γενικότερο πνεύμα, επακόλουθο των δυο Βαλκανικών Πολέμων, με βίαιες συνέπειες δίχως προηγούμενο για την Ελλάδα. Είναι ένα μυθιστόρημα με αντιπολεμικό μήνυμα, θαυμαστού λογοτεχνικού ύφους και περιγραφικότητας, με μεταφυσικές, μυθολογικές προεκτάσεις, χωρίς άλλο προβληματισμό. Γιατί ο Μυριβήλης έζησε ο ίδιος και την τραγωδία του μετώπου των δυο Παγκοσμίων Πολέμων και την τραγωδία των μετόπισθεν με την ατέλειωτη τραγική θεωρία των προσφύγων από τις χαμένες πατρίδες. «Η Δασκάλα με τα χρυσά μάτια» αποβαίνει το εκφραστικό μέσο μιας νεωτερικής αντίληψης του πολέμου και της υποκειμενικής έκφρασης της πραγματικότητας. Δεν πρόκειται εδώ για την ηρωική διάσταση του πολέμου, αλλά για μια πραγματικότητα φρικιαστική, έτσι όπως βιώνεται από τον στρατιώτη του έργου Βρανά και καταγράφεται στο ημερολόγιό του. Είναι η φρίκη του πολέμου έτσι όπως την έζησε ο ίδιος ο συγγραφέας. Το αντιπολεμικό μήνυμα του έργου, αναδεικνύεται μέσα από την ωμότητα της ρεαλιστικής περιγραφής που χρησιμοποιεί τη φρίκη ως μέσο απόθεσης και εξισώνει όλους τους ανθρώπους, φίλους και εχθρούς, κάτω από το βάρος της συντριβής της ανθρώπινης ύπαρξης, για μια Ειρηνική Συνύπαρξη.

Η ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ του Μυριβήλη με τη γενιά του '30 φαίνεται και στο έργο του «Η Ζωή εν Τάφω». Και το έργο αυτό αποβαίνει το εκφραστικό μέσο μιας νεωτερικής αντίληψης του πολέμου και της υποκειμενικής έκφρασης της πραγματικότητας. Δεν πρόκειται και στο έργο αυτό για την ηρωική διάσταση του πολέμου, αλλά για μια πραγματικότητα φρικιαστική, έτσι όπως βιώνεται από τον φοιτητή λοχία Κωστούλα και καταγράφεται στο ημερολόγιό του. Είναι η φρίκη των χαρακωμάτων έτσι όπως την έζησε ο ίδιος ο συγγραφέας. Και σε αυτό το έργο φαίνεται καθαρά το αντιπολεμικό μήνυμα που θέλει να μεταδώσει ο συγγραφέας, χρησιμοποιώντας τη φρίκη ως μέσο απόθεσης του πολέμου και εξισώνει και εδώ όλους τους ανθρώπους φίλους και εχθρούς, κάτω από το βάρος της συντριβής της ανθρώπινης ύπαρξης.

Η αυθεντικότητα της πρώτης ύλης, το βάρος της προσωπικής εμπειρίας και η αντιπολεμική ιδεολογική φόρτιση προσδίδουν στη γραφή την αμεσότητα του ρεαλισμού. Ο ρεαλισμός του Μυριβήλη παραμένει λυρικός, χωρίς να αναιρείται η αυθεντικότητα της πραγματικής εικόνας του πολέμου ούτε και η εσωτερική βιωσή της. Άλλωστε μοναδική διέξοδος από τον παραλογισμό του πολέμου είναι η Αγάπη για τη Ζωή, η ερωτική έλξη για τον άνθρωπο και το φυσικό του περιβάλλον. Και καλύτερη μαρτυρία γι' αυτό δεν μπορεί να είναι παρά η προσωπική. Η Αγάπη για τη Ζωή, για τον Άνθρωπο και το φυσικό του περιβάλλον θα παραμείνει άλλωστε ο συνεκτικός ιστός της σκέψης του Μυριβήλη και ολόκληρου του έργου του στην εξελικτική του πορεία, που αυτή η σκέψη του θα μπορούσε να ανθίσει μέσα στο απέραντο θερμοκήπιο μιας Πανανθρώπινης Ειρήνης.

**Για άνθη
σε κάθε περίπτωση**

WARATAH FLORIST

**ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
ΜΠΕΡΤΟΥΤΣΙ**

- * Ανθοδέσμες
- * Στεφάνια
- * Ανθοστολισμοί

**4/322 Homer St., Earlwood
Τηλ.: 9559 1193**